

PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS*

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos korupcijos rizikos analizės išvada „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo nustatymo ar keitimo procesų Birštono, Druskininkų, Elektrėnų, Palangos miesto ir Trakų rajono savivaldybėse“

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2024-12-30 raštas Nr. 4-01-11563

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
<p>5.3. Neužtikrinama nuosekli praktika nagrinėjant pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo prašymus – sklypo pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo pakartotinai pateiktas prašymas gali būti patenkinamas, nors pirminis prašymas buvo atmestas, o pakartotinio prašymo metu reguliavimas ar teritorijų planavimo sprendiniai sklypui nepasikeitė (motyvai išdėstyti 3.3. skirsnyje).</p> <p>5.4. Ne visais atvejais užtikrinamas numatytas 10 d. d. terminas visuomenės pasiūlymų teikimui. Vienais atvejais prašymai patenkinami per nepaaiškinamai greitą</p>	<p>6.5 Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai (toliau – VTPSI) prie Aplinkos ministerijos kartu su viešąja įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra (toliau – SSSVA) parengti gaires, arba mokymus, skirtus savivaldybių darbuotojų teisinėms žinioms pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo keitimo ar nustatymo procese pagilinti. Identifikuoti dažniausiai daromas ir šioje analizėje aprašytas klaidas, nurodant sprendimo teisinius pagrindus ir pavišinti šią informaciją geriausią pasiekiamumą užtikrinančiu būdu (dėl pastabų Nr. 5.3. ir Nr. 5.4.).</p>	<p>Atsižvelgta į pasiūlymą. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymas (toliau – Įstatymas) nustato teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros tvarką, valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos – VTPSI – kompetenciją, pareigas ir teises. Įstatymo 6 straipsnyje nustatyta tvarka, kai nevykdant teritorijų planavimo proceso priimtų administracinių sprendimų atliekama valstybinė priežiūra. Pagal Įstatymo 6 straipsnio 1 dalį, VTPSI, gavusi skundą arba kai jai pagal turimą informaciją kyla įtarimų, kad nevykdant teritorijų planavimo proceso yra neteisėtai priimti administraciniai sprendimai (ir sprendimai, kai nevykdant teritorijų planavimo proceso teritorijų planavimo dokumentuose taisomos techninės klaidos, keičiama arba nustatoma žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas), pagal kompetenciją patikrina, ar šie administraciniai sprendimai priimti vadovaujantis teritorijų planavimą reglamentuojančiais teisės aktais.</p> <p>Informuojame, kad VTPSI, kasmet vykdydama viršininko įsakymu patvirtinto darbo plano priemones, organizuoja</p>	

* Informaciją apie išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodytų pasiūlymų vykdymą ar numatomą įgyvendinimą prašome pateikti STT ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo išvados dėl korupcijos rizikos analizės gavimo dienos.

<p>terminą, kitais – viršijant nustatytą terminą tris kartus, o unikaliais – patenkinant prašymą iki jo užregistravimo savivaldybėje. Ne visos savivaldybės užtikrina sprendimų viešinimą pagal Teritorijų planavimo įstatymo 2 dalies 2 punkto reikalavimus. Išlieka galimybė viešinti tik savivaldybės pasirinktą sprendimų dalį. Dėl to gali kilti neteisėtų susitarimų ir piktnaudžiavimo rizikos (motyvai išdėstyti 3.3. skirsnyje).</p>		<p>kasmetinius mokymus savivaldybių administracijoms teritorijų planavimo teisinio reguliavimo, jo pakeitimo klausimais, taip pat pateikia VTPSI ir kitų teritorijų planavimo procesų dalyvių teiktų konsultacijų apžvalgą, susistemindama šią informaciją ir taip užtikrindama vienodą teisės aktų taikymą teritorijų planavimo srityje ir sumažindama pažeidimų ir žalos riziką teritorijų planavimo procesuose.</p> <p>VTPSI, atsižvelgdama į Išvadoje pateiktą pasiūlymą iki šių metų ketvirto ketvirčio pabaigos numato atlikti VTPSI gautų skundų ir inicijuotų patikrinimų (laikotarpyje nuo 2020-01-01 iki 2024-06-04), nevykdant teritorijų planavimo proceso, analizę, t. y. su pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo, keitimo susijusių procesų analizę, identifikuojant klaidas ir priimtų sprendimų teisinius pagrindus. Atlikusi analizę, kasmetinių mokymų metu savivaldybių administracijoms, VTPSI pristatys atliktos analizės rezultatus, nustatytas dažniausiai daromas klaidas, pastebėjimus teisės akte nustatytos procedūros atlikimo ir terminų laikymosi. Taip pat mokymų metu savivaldybių administracijoms atkreips dėmesį ir į Išvadoje pateiktas pastabas.</p>	
<p>5.6. Teritorijų planavimo reguliavimas galimai nėra pakankamai aiškus sklypų savininkams, todėl jie nesupranta, kada jų teisės yra pažeidžiamos ir nesikreipia dėl tokių pažeidimų. Nevienareikšmiškai savivaldybių darbuotojų suprantamas ir išplėstai</p>	<p>6.8 VTPSI kartu su SSVA stiprinti informacijos apie Kitos žemės naudojimo paskirties sklypų, esančių bendro naudojimo teritorijoje, įveiklinimo ir naudojimo visuomenės poreikiams atvejus ir galimybes (savivaldybei perėmus šiuos sklypus savo nuosavybėn, arba kai to nori</p>	<p>Atsižvelgta į pasiūlymą. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnyje nustatytos savarankiškosios savivaldybių funkcijos. Šio straipsnio 19 punkte įtvirtinta viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų – teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas.</p>	

<p>aiškinamas bendro naudojimo teritorijų turinys sudaro sąlygas manipuluoti sprendimais (motyvai išdėstyti 4.2. skirsnyje).</p>	<p>pats žemės sklypo savininkas) bei galimybes šį naudojimo būdą keisti į kitokį, kai tai numatyta Bendrojo plano brėžinio reglamentų lentelėje, sklaidą, siekiant didinti žemės sklypų savininkų ir savivaldybių darbuotojų išmanymą savivaldybių bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo, teritorijų rezervavimo srityse bei būtinų žingsnių, planuojant perimti privačios nuosavybės žemės sklypus, žinojimą. Aplinkos ministerijai savo komunikaciniais kanalais ir pajėgumais prisidėti prie šios informacijos sklaidos (dėl pastabos Nr. 5.6.).</p>	<p>Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI) 7 straipsnio 5 dalies 2 punkte įtvirtinta, kad savivaldybės institucijos atlieka savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo stebėseną.</p> <p>TPI 29 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėseną šio įstatymo 7 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodyti subjektai atlieka nuolat.</p> <p>Pagal TPI 29 straipsnio 4 dalį, šio įstatymo 7 straipsnio 4[†] ar 5 dalyje nurodytas subjektas, atlikdamas kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėseną, vadovaudamasis kompleksinio teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo programa, kaupia ir analizuoja informaciją, stebi, analizuoja ir prognozuoja teritorijos raidos tendencijas ir jų įtaką kompleksinio teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimui ir parengia stebėsenos ataskaitą.</p> <p>Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-01-07 įsakymu Nr. D1-21, (toliau – Tvarkos aprašas) nustato kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinį ir</p>	
--	--	--	--

[†] Vyriausybės įgaliota institucija ar įstaiga pagal kompetenciją:

- 1) įgyvendina valstybės politiką teritorijų planavimo srityje, organizuoja šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytų ir kitų teritorijų planavimo dokumentų rengimą;
- 2) tvirtina valstybės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentus;
- 3) rengia šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus;
- 4) kartu su Aplinkos ministerija rengia teisės aktus, metodinius nurodymus, metodines rekomendacijas ir teritorijų planavimo normas teritorijų planavimo dokumentams rengti;
- 5) išduoda teritorijos planavimo sąlygas šio įstatymo nustatytais atvejais;
- 6) **atlieka valstybės teritorijos bendrojo plano ir valstybės teritorijos dalių bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo stebėseną;**
- 7) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų, teisės aktų, reglamentuojančių teritorijų planavimo sritį, nustatytas funkcijas.

		<p>stebėsenos atlikimo tvarką. Aprašo 2 punkte įtvirtinta, kad šiame Tvarkos apraše vartojama sąvoka stebėsenos ataskaita suprantama kaip apibendrinantis dokumentas, kuriame pateikiami teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo programos, atliktų analizių ir stebėsenos rezultatai, ir pasiūlymai dėl reikalingumo keisti kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą.</p> <p>Savivaldybės ir vietovės lygmens bendrieji planai gali būti keičiami, atsižvelgiant į savivaldybės administracijos atliktą kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą, kurioje pateikiamos teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo programos, atliktų analizių ir stebėsenos rezultatai. Atliktos analizės ir stebėsenos metu identifikuotos bendrojo naudojimo teritorijos, patenkančios į privačios nuosavybės žemės sklypus dėl kurių savivaldybės neišreiškia valios perimti žemės sklypų visuomenės poreikiams, galėtų būti pakoreguotos, pakeičiant bendruosius planus atliktos kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos pagrindu.</p> <p>VTPSI, atsižvelgdama į Išvadoje pateiktą pasiūlymą, kasmetinių mokymų metu atkreips savivaldybių administracijų dėmesį į Išvadoje pateiktas pastabas dėl bendruosiuose planuose nurodytų bendrojo naudojimo teritorijų, patenkančių į privačius žemės sklypus.</p>	
--	--	---	--